

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/20/2022
Identifikačné číslo spisu:	1121204464
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1121204464.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: Blue Danube Living, s.r.o., so sídlom Laurinská 4, 811 01 Bratislava, IČO: 53 044 797, zastúpeného advokátska kancelária DAVALA & Co. s.r.o. so sídlom Poštová 3, 811 06 Bratislava, IČO: 53 174 470 proti žalovanému: PALMAN, s.r.o., so sídlom Betliarska 12, 851 07 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 47 075 023, zastúpenému advokátska kancelária KVASŇOVSKÝ & PARTNERS I ADVOKÁTI s.r.o., so sídlom Dunajská 32, 811 08 Bratislava, IČO: 51 003 848, o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 30Cb/64/2021, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. novembra 2021, č. k. 2Cob/79/2021-193, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I, ako súd prvej inštancie, uznesením zo dňa 22. júla 2021, č. k. 30Cb/64/2021-104, vo výroku I. rozhodol, že nariaďuje zabezpečovacie opatrenie v nasledovnom znení: „Súd zriaďuje záložné právo v prospech navrhovateľa (veriteľa), Blue Danube Living, s.r.o. so sídlom Laurinská 4, 811 01 Bratislava, IČO: 53 044 797, registrovanej v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č. XXXXXX/Z., na právo na vyplatenie peňažných prostriedkov odporcu (dlžníka), PALMAN, s.r.o. so sídlom Betliarska 12, 851 07 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 47 075 123, registrovanej v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka č. XXXXXX/Z., vedených na bankovom účte odporcu SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX vedenom v Tatra banke a.s., do výšky 100.000,- Eur, ktoré sú pohľadávkou odporcu voči Tatra banke a.s. na zabezpečenie peňažnej pohľadávky navrhovateľa voči odporcovi vo výške 100.000,- Eur, ktorá vznikla titulom nároku navrhovateľa na zmluvnú pokutu, vyplývajúcu zo záväzkového vzťahu založeného zmluvou o výhradnom poskytovaní realitných služieb uzatvorenou medzi navrhovateľom a odporcom dňa 14. septembra 2020“. Vo výroku II. rozhodol, že priznáva navrhovateľovi proti odporcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vo výroku III. rozhodol, že ukladá

navrhovateľovi povinnosť podať v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia žalobu, ktorou sa bude voči odporcovi domáhať zaplata zmluvnej pokuty vo výške 100.000,- Eur.

2. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ návrh skutkovo odôvodnil tým, že dňa 14. septembra 2020 uzavrela spoločnosť PALMAN, s.r.o. ako klient a spoločnosť Blue Danube Living, s.r.o., vykonávajúca realitnú činnosť, ako realitná kancelária RE/MAX Bývanie na základe frančízovej zmluvy uzatvorenej s RE/MAX Slovensko Zmluvu o výhradnom poskytovaní realitných služieb (ďalej len „Zmluva“), predmetom ktorej je záväzok navrhovateľa (ďalej aj „RE/MAX“) vyvíjať pre klienta činnosť tak, aby mal možnosť uzavrieť kúpnu zmluvu o prevode nehnuteľnosti s tretou osobou (čl. VI ods. 1 Zmluvy) a záväzok PALMAN, s.r.o. zaplatiť odmenu podľa čl. II Zmluvy v prípade, že na základe činnosti RE/MAX dôjde k uzavretiu kúpnej zmluvy (čl. VI ods. 2 Zmluvy). Činnosť navrhovateľa sa podľa Zmluvy týkala L.- Z. N. L. L. E. XX. M. v G. O., ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou. Jedná sa o nehnuteľnosť evidovanú na LV č. X vedeného Okresným úradom W., katastrálnym odborom pre katastrálne územie: G. O., obec: G. O., okres: W. (ďalej len „nehnuteľnosť“), ktorých výlučným vlastníkom v čase podpisu zmluvy bola spoločnosť PALMAN, s.r.o. V Zmluve sa odporca zaviazal rokovať s tretími stranami, ktoré vyhľadá navrhovateľ, výlučne cez navrhovateľa a bez súhlasu navrhovateľa neuzavrieť kúpnu zmluvu alebo zmluvu o budúcej kúpnej zmluve o prevode nehnuteľností s osobou, ktorá bola vyhľadaná navrhovateľom, a to ani v lehote 6 mesiacov po skončení platnosti tejto Zmluvy (čl. VII ods. 1 písm. e/ Zmluvy). Rovnako sa odporca zaväzuje neuzavrieť po dobu trvania tejto Zmluvy rovnakú, alebo podobnú zmluvu s tretou osobou za účelom sprostredkovania prevodu nehnuteľností a ani nevyužívať služby tretích osôb k vyhľadaniu príležitostí k uzavretiu kúpnej zmluvy alebo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve o prevode nehnuteľností (čl. VII ods. 1 písm. f/ Zmluvy). Napokon sa odporca zaviazal zaplatiť navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške odmeny podľa čl. II Zmluvy, pokiaľ poruší akékoľvek zo svojich povinností uvedených v čl. V a čl. VII ods. 1 Zmluvy (čl. VIII ods. 1 Zmluvy). Podstatou týchto ustanovení Zmluvy je jednoznačne upraviť výhradnosť, resp. exkluzivitu realitnej kancelárie RE/MAX vo vzťahu k poskytovaniu realitných služieb spoločnosti PALMAN, s.r.o. pri zabezpečovaní predaja nehnuteľností. Odo dňa podpisu Zmluvy vyvíjal navrhovateľ svoju činnosť a preukázateľne vykonával obhliadky nehnuteľností, komunikoval s potenciálnymi kupujúcimi a ďalšie činnosti, ktoré sú predmetom Zmluvy. Došlo tak aj k nadviazaniu komunikácie s pánom R. M., jediným konateľom a jediným spoločníkom spoločnosti ISMONT, s.r.o., ktorý kontaktoval navrhovateľa dňa 2. januára 2021 na základe inzercie, ktorá bola zverejnená na všetkých realitných portáloch. Následne prebehla telefonická a e-mailová komunikácia medzi p. M. a p. L., konateľkou navrhovateľa, pričom zo strany p. M. bola ponúknutá konkrétna suma za kúpu. Dňa 22. februára 2021 bolo navrhovateľovi doručené oznámenie odporcu zo dňa 17. februára 2021 v zmysle čl. X ods. 1 Zmluvy, ktorým odporca oznamuje, že nemá záujem na ďalšom predĺžení platnosti Zmluvy a ukončuje ju ku koncu mesiaca február 2021.

3. Ako má vyplývať z navrhovateľom prezentovaného skutkového stavu, odporca podľa názoru navrhovateľa porušil svoju zmluvnú povinnosť nekomunikovať s tretími osobami, ktoré vyhľadal navrhovateľ a najmä neuzavrieť kúpnu zmluvu alebo zmluvu o budúcej kúpnej zmluve o prevode nehnuteľností s osobou, ktorá bola vyhľadaná navrhovateľom bez jeho súhlasu, a to ani v dobe 6 mesiacov po skončení platnosti zmluvy. Odporca mal dohodnúť a uskutočniť v lehote 6 mesiacov po skončení platnosti Zmluvy právne úkony, ktorými zabezpečil prevod vlastníckeho práva nehnuteľností z odporcu na spoločnosť ISMONT, s.r.o., ktorú vyhľadal navrhovateľ. Skutočnosť, že na tento prevod bol zo strany odporcu využitý výlučne formálny „medzi-prevod“ na spoločnosť Stavflex Property s.r.o., je výlučne formálnym prvkom, ktorého skutočným cieľom bolo obchádzanie zmluvnej povinnosti odporcu vyplátiť navrhovateľovi províziu, ktorá vyplýva zo Zmluvy. Formálnosť a účelovosť tohto konania odporcu, domnievajú sa, že takto si zabezpečí ukrátenie navrhovateľa na jeho províziu, dosvedčuje podľa názoru navrhovateľa aj skutočnosť, že odporca už v priebehu platnosti Zmluvy, t.j. do konca februára 2021 komunikoval bez vedomia navrhovateľa so záujemcom o kúpu nehnuteľností, spoločnosťou ISMONT, s.r.o. a ich komunikácia trvala aj naďalej. Pán I. s pánom M. komunikovali aj o možnosti prevodu obchodného podielu v spoločnosti PALMAN, s.r.o., ako alternatívu k nadobudnutiu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Pani L. preukázateľne upozorňovala p. M. na to, že aj prevod obchodného podielu vlastníka nehnuteľností sa považuje za právny úkon, ktorým dochádza ku

skutočnému prevodu vlastníctva v zmysle Zmluvy, a že aj takýto úkon nevytlúči nárok navrhovateľa na províziu. Už v čase, kedy bol povolený vklad vlastníckeho práva v prospech Stavflex Property s.r.o. boli k nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností vyznačené plomby v zmysle zákona, ktoré preukazovali prebiehajúce konania o návrhu na vklad. Táto skutočnosť svedčí o tom, že tento prevod (PALMAN s.r.o. - Stavflex Property s.r.o. - ISMONT s.r.o.) musel byť dohodnutý vopred a aj podania museli na kataster nehnuteľností smerovať tak, aby nové konanie o povolení vkladu na ISMONT s.r.o. začalo v čase, kedy ešte nemohlo byť rozhodnutie o povolení vkladu na Stavflex Property s.r.o. ani len doručené účastníkom konania. Spoločníci a konatelia Stavflex Property s.r.o. sú osobami konajúcimi v zhode podľa § 66b Obchodného zákonníka s konateľom a spoločníkom ISMONT s.r.o. Vo vzťahu k spôsobilosti predmetu záložného práva navrhovateľ uviedol, že podľa verejne dostupných údajov z registra účtovných závierok je zrejmé, že odporca nedisponuje po predaji nehnuteľností žiadnym relevantným majetkom.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 343, § 344, § 324 ods. 1, § 329 ods. 1 a 2, § 336 C.s.p. a § 151b ods. 1, § 151d ods. 1 Občianskeho zákonníka.

5. Okresný súd Bratislava I poukázal na to, že predmet, ktorý môže byť zabezpečený zabezpečovacím opatrením je stanovený čo najširšie a kolидуje vymedzeniu predmetu občianskoprávných vzťahov tak, ako sú zakotvené v § 118 ods. 1 a § 118 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré ako predmet občianskoprávných vzťahov taktiež označuje veci, pokiaľ to ich povaha pripúšťa, práva a iné majetkové hodnoty. Z dikcie ustanovenia § 151d ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že podmienkou, aby bol záloh spôsobilým predmetom záložného práva, je jeho prevoditeľnosť. Na prevoditeľnosti zálohu je totiž založený výkon záložného práva - speňaženie zálohu. Vzhľadom k tomu, že peňažná pohľadávka je prevoditeľná, súd mal za to, že je možné zriadiť sudcovské záložné právo aj na pohľadávku odporcu, ktorú má voči bankovému subjektu a teda, že sa jedná o spôsobilý predmet záložného práva. Zároveň súd považuje za osvedčené, že uvedený bankový účet patrí odporcovi, keď tento uviedol aj v Zmluve.

6. Vo vzťahu k osvedčeniu samotného nároku na zmluvnú pokutu, súd prvej inštancie tento vyhodnotil ako dostatočne osvedčený, pričom vychádzal z opísaného skutkového stavu, ktorý navrhovateľ dostatočným spôsobom preukázal listinnými dôkazmi. Súd mal za osvedčenú existenciu Zmluvy o výhradnom poskytovaní realitných služieb a z nej vyplývajúcu výšku odmeny pre navrhovateľa, ktorá je zároveň zmluvnou pokutou pre klienta (odporcu) podľa čl. VIII Zmluvy v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti podľa čl. VII ods. 1 Zmluvy, kam spadá aj porušenie povinnosti rokovania s tretími stranami, ktoré vyhľadá navrhovateľ a uzavrieť kúpnu zmluvu s takouto osobou a to aj v dobe 6 mesiacov po skončení platnosti tejto zmluvy. Podľa názoru súdu navrhovateľ osvedčil svoje tvrdenie, že odporca porušil túto svoju zmluvnú povinnosť. Súdu sa pre potreby rozhodovania o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zdá ako nanajvýš pravdepodobné, že odporca mal dohodnúť a uskutočniť v lehote 6 mesiacov po skončení platnosti Zmluvy právne úkony, ktorými zabezpečil prevod vlastníckeho práva nehnuteľností z odporcu na spoločnosť ISMONT, s.r.o., ktorú vyhľadal navrhovateľ a to aj napriek skutočnosti, že z predložených výpisov z katastra nehnuteľností vyplýva, že odporca nehnuteľnosti previedol na spoločnosť Stavflex Property s.r.o. S ohľadom na následný neštandardne rýchlo podaný nový návrh na zmenu vlastníka predmetných nehnuteľností na kataster nehnuteľností, ktorým je práve navrhovateľom sprostredkovaný záujemca o kúpu, súd v tomto smere dal za pravdu navrhovateľovi, že takýto postup, pri jednoznačnom personálnom prepojení v jednotlivých spoločnostiach, na ktoré navrhovateľ v návrhu poukázal, reálne vytvára dojem iba formálneho prevodu na spoločnosť Stavflex Property s.r.o. Tento dojem posilňuje skutočnosť, že kupujúci predmetných nehnuteľností (Stavflex Property s.r.o.) nemohol mať reálny hospodársky prospech z ich kúpy práve z dôvodu, že tieto takmer okamžite predal ďalšiemu subjektu. Z uvedeného dôvodu sa konanie odporcu javí ako účelové, s cieľom vyhnúť sa plateniu dohodnutej zmluvnej odmeny, čo už samé o sebe zároveň vytvára predstavu o takom konaní odporcu, ktoré je spôsobilé vyvolať obavu, že pohľadávka navrhovateľa je konaním odporcu ohrozená. Navyše skutočnosť, že odporca už nevlastní iný relevantný dlhodobý hmotný majetok a nevykonáva posledné roky žiadnu relevantnú obchodnú činnosť, čo vyplýva z listinných dôkazov predložených navrhovateľom, posilňuje odôvodnenú obavu navrhovateľa, že

budúca exekúcia prípadnej súdnej pohľadávky bude ohrozená, resp. zmarená.

7. Podľa súdu prvej inštancie existuje dôvodná obava, že v prípade, ak by navrhovateľ svoj nárok neuplatnil včas, v priebehu výkonu rozhodnutia by to mohlo mať negatívne dôsledky na výšku uspokojenia jeho pohľadávky. Zároveň má súd za to, že z hľadiska rozsahu zabezpečenia nevzniká celkom zjavný nepomer v takom rozsahu, že by to súd považoval za zjavne neproporcionálny a neprimeraný zásah do majetkových pomerov odporcu, keďže zabezpečením peňažných prostriedkov vo výške nároku navrhovateľa tento získa pozíciu záložného veriteľa a nebude brániť odporcovi nakladať so svojím majetkom v rozsahu presahujúcom pohľadávku žalobcu. Napokon súd poukazuje aj na skutočnosť, že sudcovské záložné právo zriadené zabezpečovacím opatrením má povahu riadneho záložného práva v zmysle § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom však k jeho výkonu môže veriteľ pristúpiť až po právoplatnosti súdneho rozhodnutia, ktorým mu bude zabezpečená pohľadávka priznaná a teda nedochádza k obmedzeniu právneho postavenia odporcu, ako dlžníka.

8. Nakoľko v zmysle ustanovenia § 343 ods. 3 C.s.p. výkon záložného práva môže nastať až po tom, ako bola pohľadávka právoplatne priznaná súdnym rozhodnutím a navrhovateľ doposiaľ netvrdil, že by si svoju pohľadávku uplatnil súdnou cestou a súdu zároveň z úradnej činnosti nie je zrejmé, že by doposiaľ navrhovateľ takúto žalobu podal na miestne príslušnom súde, uložil mu povinnosť v zmysle § 336 ods. 1 C.s.p. podať v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia žalobu, ktorou sa bude voči odporcovi domáhať zaplata svoj pohľadávky na zmluvnú pokutu vo výške 100.000,- Eur (III. výrok).

9. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“), napadnutým uznesením zo dňa 18. novembra 2021, č. k. 2Cob/79/2021-193, uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Odvolací súd s poukazom na § 343 ods. 1 až 3 C.s.p., § 344 ods. 1, § 326 ods. 1 C.s.p. konštatoval, že pre účely nariadenia predmetného zabezpečovacieho opatrenia žalobca neosvedčil existenciu peňažného dlhu ku dňu rozhodnutia, ani neosvedčil, že obava ohrozenia exekúcie titulom peňažnej pohľadávky je reálna; neosvedčil, že žalovaný vykonáva akékoľvek úkony (faktické a právne), ktoré podstatnou mierou ovplyvňujú jeho majetkové pomery, teda že má v úmysle znížiť hodnotu majetku spoločnosti.

11. Pokiaľ ide o osvedčenie samotného nároku, t.j. nároku na zaplata zmluvnej pokuty vo výške 100.000,- Eur, odvolací súd súhlasil s argumentáciou súdu prvej inštancie, že podľa súdnej judikatúry osvedčovanie nie je možné stotožniť s dokazovaním a osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné, resp. zabezpečovacie opatrenie. Odvolací súd však bol toho názoru, že v posudzovanej veci žalobca základ nároku dostatočne neosvedčil. Procesné zabezpečenie má vždy vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávnemu nároku, ktorým je v tomto prípade nárok na zaplata zmluvnej pokuty. Dodal, že zmluvná pokuta je zabezpečovací inštitút, pričom splnenie povinností, ktorá sa zmluvnou pokutou zabezpečuje, vyplýva predovšetkým z príslušnej Zmluvy. Podľa žalobcu došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti podľa čl. VII ods. 1 písm. e) Zmluvy, v dôsledku čoho vznikol žalobcovi nárok na zaplata zmluvnej pokuty vo výške odmeny dohodnutej podľa čl. II Zmluvy. Žalobca vo svojom návrhu uviedol, že navrhne v samostatnom konaní o zaplata sumy 100.000,- Eur aj ďalšie písomné a listinné dokazné prostriedky (napr. aj výsluch svedkov, výsluchy odmietnutých záujemcov o kúpu nehnuteľnosti a pod.), ktorými bude preukazovať porušenie zmluvnej povinnosti žalovaným a vedomosť žalovaného o tom, kto bol skutočným nadobúdateľom nehnuteľností od žalovaného. Z uvedeného podľa odvolacieho súdu vyplýva, že sám žalobca si je vedomý, že porušenie povinnosti žalovaným bude predmetom dokazovania vo veci samej a obmedzil sa na osvedčovanie personálneho prepojenia subjektov, ktoré sa stali vlastníkami predmetnej nehnuteľnosti. Možno súhlasiť s odvolateľom, že konajúci súd pri posúdení osvedčenia nároku nevzal do úvahy, že nebolo osvedčené porušenie zmluvnej povinnosti žalovaným.

12. Súd prvej inštancie do prieskumu žalobcom tvrdeného personálneho prepojenia Stavflex Property s.r.o. a ISMONT s.r.o., podľa odvolacieho súdu opomenul zahrnúť akékoľvek zistenia a personálne prepojenia so žalovaným. Na to, aby sa mohlo jednať o koordinovaný postup s cieľom „zastierania“, je potrebné osvedčiť vedomosť žalovaného o potenciálnom prepojení Stavflex Property s.r.o. - ISMONT s.r.o. Žalobca neosvedčil, že žalovaný mal vedomosť o tom, že Stavflex Property s.r.o. prevedie, resp. zamýšľa previesť nehnuteľnosť v prospech spol. ISMONT s.r.o., a že Stavflex Property s.r.o. mal preukázateľnú vedomosť o zmluvnom záväzku žalovaného a žalobcu v podobe Zmluvy o poskytovaní realitných služieb. Vzhľadom na zistený skutkový a právny stav ku dňu rozhodnutia sa javí pohľadávka žalobcu ako nedostatočne osvedčená s tým, že dôvodnosť nároku musí byť posúdená v konaní vo veci samej na základe vykonaného dokazovania.

13. Podľa odvolacieho súdu v danom prípade nebol osvedčený ani objektívny stav ohrozenia budúcej exekúcie, nakoľko nebolo preukázané, že žalovaná strana sporu ako potenciálny nositeľ hmotnoprávnej povinnosti realizuje faktické alebo právne úkony smerujúce k jej úplnému zmareniu a ani k jej výraznému sťaženiu. Žalobca vidí ohrozenie exekúcie v tom, že žalovaný scudzil nehnuteľnosť značnej majetkovej hodnoty, a že žalovaný v súčasnosti nedisponuje žiadnym iným dlhodobým hmotným majetkom a taktiež ani nevykonáva relevantnú obchodnú činnosť. Odvolací súd konštatoval, že predmetná námietka žalobcu nie je spôsobilá preukázať opodstatnenosť ním uvádzanej obavy z ohrozenia exekúcie, nakoľko práve skutočnosť, že žalovaný predal nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom Zmluvy, má za následok, že došlo k transformácii majetku žalovaného nahradením vlastníckeho práva k dotknutej nehnuteľnosti vlastníctvom finančných prostriedkov. Navyše, žalobca v predmetnom konaní podľa odvolacieho súdu neosvedčil, že žalovaný by takto nadobudnuté finančné prostriedky z predaja dotknutých nehnuteľností použil spôsobom, ktorý by ohrozil vymožitelnosť jeho nároku. Skutočnosť, že podľa žalobcu žalovaný nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť a podľa účtovnej závierky za posledné 2 roky nevykazuje žalovaný žiadne tržby, nemožno podľa krajského súdu považovať za zbavovanie sa majetku, ani zmenu jeho kvality. Vo všeobecnosti platí, že ohrozenie exekúcie môže spočívať v hrozbe alebo realizácii úkonov s kvantitatívnym dopadom na exekvovateľný majetok dlžníka, t.j. zmenšenie majetku, alebo podľa okolností aj s kvalitatívnym dopadom na majetok, napr. zmena zloženia, štruktúry a s tým súvisiace výrazné zníženie speňažiteľnosti.

14. V napadnutom rozhodnutí odvolací súd zdôraznil, že jeho rozhodnutím nie je prejudikované budúce rozhodnutie vo veci samej a nie je dotknuté právo žalobcu podať v konaní vo veci samej návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v prípade, že bude osvedčená dôvodnosť nároku a hrozba exekúcie.

15. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že návrh v celom rozsahu zamietol. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa § 396 C.s.p. s použitím § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 C.s.p.

16. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že procesným postupom krajského súdu, mu bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.).

17. Dovolateľ v prvom rade uviedol, že za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí je možné považovať aj ním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, z ktorého dôvodu je preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti, t.j. podľa § 420 písm. f/ C.s.p.).

18. Podľa dovolateľa Krajský súd v Bratislave pri vydávaní napádaného rozhodnutia pochybil v procese dokazovania takým závažným spôsobom, že to znamenalo porušenie práva žalobcu na spravodlivé súdne konanie. Krajský súd pri rozhodovaní o zabezpečovacom opatrení nezistoval právny a skutkový stav spôsobom, ktorý je typický pre zabezpečovacie opatrenie, ale postupoval spôsobom, ktorý je charakteristický pri dokazovaní vo veci samej. Dovolateľ má za to, že odvolací súd od neho ako žalobcu vyžadoval preukázanie takých skutočností, ktoré majú vyjsť najavo až v konaní vo veci samej na základe riadne vykonaného dokazovania.

19. Podľa názoru dovolateľa nemôžu byť skutočnosti, ktoré majú byť predmetom dokazovania vo veci samej, dokazované už v konaní o zabezpečovacom opatrení. Pri rozhodovaní o zabezpečovacom opatrení sú dôvodnosť a trvanie nároku predmetom osvedčovania. Z logického výkladu vyplýva, že pojem osvedčovanie je pojmom užším ako pojem dokazovanie. Opačným výkladom by sa de facto spojilo osvedčovanie s dokazovaním a absolútne by sa tým zmaril a poprel účel zabezpečovacieho opatrenia. Inštitút dokazovania pred súdom by stratil svoj význam a účel. Navyše, nie je ani bežnou súdnou praxou, aby sa v rámci konania o zabezpečovacom opatrení vykonávali všetky typy dôkazov (napr. aj výsluchy svedkov a pod.).

20. Dovolateľ presvedčený, že krajským súdom nastavená miera dokazovania v napádanom rozhodnutí d'aleko presiahla mieru osvedčovania dôvodnosti a trvania nároku. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo/5/2012, v zmysle ktorého „dokazovanie pred rozhodnutím o návrhu na predbežné opatrenie nie je dokazovaním v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. To je pojmovovo vylúčené“.

21. Žalobca zdôraznil, že krajský súd nepostupoval v súlade so zákonom, keď jednak vyžadoval namiesto osvedčovania rozhodných skutočností ich dokazovanie tak, ako to vyžaduje konanie vo veci samej a súčasne nedostatočne zistil skutkový stav, keď vôbec nebral do úvahy druhé zmluvné porušenie žalovaného, ktoré bolo náležite preukázané a podporené listinnými dôkazmi. Pokiaľ by uvedené porušenie bral súd do úvahy, musel by dospieť k záveru, že dôvodnosť a trvanie nároku žalobcu sú relevantné. Daným opomenutím však došlo podľa dovolateľa k vydaniu arbitrárneho a nedostatočne odôvodneného rozhodnutia, k porušeniu práva na predvídateľnosť súdneho rozhodnutia a svojvoľnému postupu súdu. Uvedené práva sú pritom imanentnou súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie, zaručené Ústavou SR. Napádaným rozhodnutím zároveň krajský súd podľa dovolateľa úplne poprel význam zabezpečovacieho opatrenia, ako účinného a rýchleho zabezpečovacieho prostriedku tým, že žalobcu v zásade odkázal na konanie vo veci samej, čím súd v zásade znemožnil žalobcovi prístup k ochrane prostredníctvom zabezpečovacieho opatrenia a uprel mu možnosť realizovať jemu patriace zákonné a ústavné práva.

22. V súvislosti s obavou, že exekúcia bude ohrozená dovolací súd žalobca uviedol, že pre zdôvodnenie obavy, že exekúcia bude ohrozená sa vyžaduje opísanie rozhodujúcich skutočností. Naopak, iba pri dôvodnosti a trvaní nároku zákon vyžaduje opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich. Podľa žalobcu je medzi opísaním rozhodujúcich skutočností a medzi opísaním skutočností hodnovernej osvedčujúcich, podstatný rozdiel. Opísanie rozhodujúcich skutočností je podľa názoru dovolateľa pojmom užším. Dokonca je možné konštatovať, že ide o najužší pojem vyžadovaný zákonodarcom pri bremene tvrdenia v rámci úpravy Civilného sporového poriadku. Žalobca dodal, že ustanovenia Civilného sporového poriadku týkajúce sa všeobecných náležitostí žaloby (§ 132 C.s.p.) vyžadujú pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, pričom aj tento pojem je možné považovať za pojem širší, oproti ustanoveniu § 326 ods. 1 C.s.p., ktoré je v tomto prípade ustanovením špeciálnym.

23. Žalobca zároveň uviedol, že povinnosť opísať rozhodujúce skutočnosti hrozby ohrozenia exekúcie, nie je možné vykladať príliš extenzívne. Poukazujeme aj na odborný názor, v ktorom sa uvádza, že „navrhovateľa však nemožno v štádiu konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia generálne zaťažiť povinnosťou preukázať bezprostredný úmysel dlžníka, smerujúci k ohrozeniu exekúcie (rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/136/2018“.

24. V závere dovolania žalobca konštatoval, že dostatočne opísal rozhodujúce skutočnosti, ktoré odôvodňujú predpoklad ohrozenia budúcej možnej exekúcie. Skutočnosť, že žalovaný nevlastní žiadny relevantný dlhodobý hmotný majetok a nevykonáva za posledné roky žiadnu relevantnú obchodnú činnosť, čo vyplýva z predložených listinných dôkazov, predpovedá odôvodnenú obavu, že budúca exekúcia môže byť ohrozená. Ohrozenie budúcej exekúcie je možné podľa názoru dovolateľa vnímať aj v tom keď neexistuje žiadna možnosť, resp. spôsob prostredníctvom, ktorého by súdny exekútor mohol prípadný nárok žalobcu v exekučnom konaní uspokojiť. Ak neexistuje žiadny majetok ani spoločnosť

nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť, tak neexistuje žiadna možnosť ako budúcu možnú pohľadávku v exekučnom konaní vymôcť. V zásade jediným možným spôsobom by mohlo byť postihnutie finančných prostriedkov na bankovom účte žalobcu (ak v súčasnosti ešte existujú), avšak je veľký predpoklad, že žalobca urobí všetko preto, aby sa aj týchto finančných prostriedkov (spôsobom in fraudem legis) „zbavil“. Tento predpoklad vychádza najmä z doterajšieho postoja a konania žalovaného, keďže sa snažil vyhnúť zaplateniu sprostredkovateľskej odmeny za predaj nehnuteľností a navyše tento postup explicitne označil za „konanie rusov“. Z uvedeného je podľa žalobcu možné dedukovať postoj žalovaného k právnym predpisom.

25. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie, alternatívne zmenil tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje. Dovolateľ si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

26. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal spor a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

28. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na oprávnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

29. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

30. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

31. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

32. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 C.s.p., dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím,

ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo, alebo nedošlo.

33. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Rozhodnutie vo veci samej je preto také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili. Charakteristickým znakom pre rozhodnutie vo veci samej je, že zakladá prekážku veci rozhodnutej (§ 230 C.s.p.), na rozdiel od rozhodnutia nemeritórneho, ktoré takéto účinky nemá.

34. Rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, môžu byť rozhodnutiami vo veci samej, alebo aj procesné rozhodnutia, ktorými sa konanie končí, ale neriešia vec samu, vec sama nebola prejednaná (napr. zastavenie konania pre neexistenciu procesných podmienok; pre späťvzatie žaloby, odvolania; pre neodstránenie väd podania; odmietnutie podania; odmietnutie odvolania a pod.).

35. Pri skúmaní prípustnosti dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzal z toho, že dovolaním je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, vydané v konaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, pričom dôkladné skúmanie povahy napadnutého rozhodnutia (či sa jedná o rozhodnutie vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí) považoval za kľúčový aspekt pre posúdenie otázky prípustnosti dovolania.

36. Dovolací súd preto v preskúmvanej veci zisťoval, či uznesenie odvolacieho súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, napadnuté dovolaním, je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ C.s.p.

37. Inštitút zabezpečovacieho opatrenia a obdobne aj inštitút neodkladného opatrenia sú tzv. osobitné procesné postupy - opatrenia upravené Civilným sporovým poriadkom. Nariadením zabezpečovacieho opatrenia vzniká sudcovské záložné právo, ktoré síce nie je podmienené právoplatným skončením veci, ale bez meritórneho rozhodnutia stráca zmysel (§ 343 ods. 3 C.s.p.).

38. Nakoľko v prípade zabezpečovacieho opatrenia ide o obdobný inštitút ako pri neodkladnom opatrení, vzťahuje sa naň rovnaký režim, týkajúci sa prípustnosti dovolania. To môže byť prípustné iba z dôvodov zmätočnosti podľa § 420 C.s.p. a len v prípade, ak rozhodnutie o zabezpečovacom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej za predpokladu, že samotné takéto rozhodnutie kumuluje vec samu. Ide o prípady návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia po skončení konania vo veci (meritórnom rozhodnutí) alebo ojedinele rozhodnutie o takomto návrhu pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba vo veci samej a samotné zriadenie záložného práva postačuje na úpravu pomerov strán sporu/účastníkov konania. Takéto konanie v oboch prípadoch končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (viď publikáciu Civilný sporový poriadok, Komentár, C. H. Beck, Praha, 2016, str. 1086 a 1154 až 1164).

39. V danej súvislosti Najvyšší súd SR zároveň upriamuje pozornosť aj na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 19. júna 2018, sp. zn. 4Obdo/66/2017, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 76/2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 11. októbra 2017, sp. zn. 3Cdo/157/2017, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 21/2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019, sp. zn. 5Cdo/154/2018 a tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 14. júna 2017, sp. zn. 8Cdo/83/2017).

40. Žalobca dovolaním napadol uznesenie, ktorým odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia zmenil tak, že tento návrh zamietol. Z obsahu spisu a samotného dovolania je zrejmé, že po tom, čo okresný súd dňa 22. júla 2021 nariadil zabezpečovacie opatrenie, žalobca podal následne na totožný súd aj žalobu vo veci samej dňa 24. augusta 2021 (č.l. 205 spisu). Dovolací súd preto konštatuje, že aj po rozhodnutí o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia

konanie vo veci samej pokračuje. Najvyšší súd zároveň poukazuje aj na bod 30. napadnutého uznesenia, v zmysle ktorého aj konajúci odvolací súd zdôraznil, že jeho rozhodnutím nie je prejudikované budúce rozhodnutie vo veci samej a nie je dotknuté právo žalobcu podať v konaní vo veci samej návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v prípade, že bude osvedčená dôvodnosť nároku a hrozba exekúcie.

41. Keďže v danom prípade nejde o rozhodnutie vo veci samej (ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí), lebo ide o rozhodnutie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v prípade, kedy sa vo veci samej naďalej koná, nie je dovolanie podľa § 420 C.s.p. prípustné.

42. Vzhľadom na uvedené dovolací súd procesne neprípustné dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. bez skúmania, či v konaní došlo k ním namietanej procesnej nesprávnosti.

43. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Keďže žalovanému žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

44. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok